

EREDMÉNY VAGY MÉGSEM? Civil állásfoglalás

CKA – Civil Kollégium Alapítvány Stop! Kiemelt Beruházások akciócsoport

2023. december 15.

2021 őszén számos civil szervezet összefogásával megalakult a Civil Kollégium Alapítvány **Stop! Kiemelt Beruházások** akciócsoportja a nemzetgazdaságilag kiemelt beruházásokról szóló törvény alkalmazásának önkényes, a hatalommal visszaélő, tisztességtelen kormányzati gyakorlatával szemben. Az akciócsoport kezdeményezte a kiemelt beruházásokról szóló törvény azonnali hatályon kívül helyezését, a tervezés alatti és már kivitelezés alatt álló, nem uniós forrásból megvalósuló, kiemelt beruházások azonnali felülvizsgálatát, és a közcélú kiemelt beruházások törvényi szabályozásának széles körű társadalmi és politikai konszenzuson alapuló újratervezését. A civilek által indított kezdeményezéssel sikerült országos figyelmet generálni és az ügy mellé komoly társadalmi bázist állítani. A 2022-es országgyűlési választások előtt helyi lakossági csoportokkal közös demonstrációt szerveztünk több kiemelt beruházás helyszínén és a Parlament előtt, valamint megkerestük az összes jelöltet indító pártot, aminek hatására a teljes ellenzéki összefogás programjába illesztette a követelésünket.

A választások után az LMP is felkarolta az ügyet: népszavazási kezdeményezést indított *a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokról szóló 2006. évi LIII. törvény* hatályon kívül helyezéséért, melynek a Kúria 2023. november 28-án szabad utat adott. 2023. december 11-én kezdhetne volna el az aláírásgyűjtést.

A Magyar Országgyűlés Törvényalkotási Bizottsága azonban a kúriai döntéssel párhuzamosan két módosító javaslatot csempészett a 2023. december 12-én szavazásra bocsátott, *a magyar építészetéről szóló T/5662. számú törvényjavaslat*hoz. Az egyik hatályon kívül helyezi a korábbi, kiemelt beruházásokról szóló törvényt, így még az aláírásgyűjtés megkezdése előtt ellehetetleníti az arról szóló népszavazást. A másik (a 151. számú) a visszavonásra előterjesztett törvény civil szervezetek által vitatott passzusait emeli át a törvényjavaslat 42. alfejezetének 193-201. paragrafusába.

Meggyőződésünk, hogy a kormány azért élt ezzel a *manőverrel*, mert fél szembesülni egy olyan népszavazási eredménnyel, amely igazolná, hogy a kiemelt beruházásokról szóló törvény eltörlésének igénye széles társadalmi támogatottságot élvez. De bármennyire is visszaélésszerű a kormány törvénykezési gyakorlata, a Civil Kollégium Alapítvány **Stop! Kiemelt Beruházások** akciócsoportjának tagjai közös sikerüknek tekintik, hogy a kormány nem mert nyíltan szembemenni a lakossági akarattal.

Noha a kiemelt beruházásokról szóló 2006. évi LIII. törvényt hatályon kívül helyezi a beterjesztett törvénymódosítás, “amit az egyik kezével ad, azt a másikkal visszaveszi”. Úgy hagy a korábbiaknál is kevesebb lehetőséget a beruházással közvetlenül érintettek számára, hogy közben tovább egyszerűsíti a kiemeltté nyilvánítás folyamatát. Az új, a Magyar Országgyűlés többsége által 2023. december 12-én elfogadott, *a magyar építészetéről szóló T/5662. számú törvényjavaslat* már nemcsak az állami, de bizonyos magánberuházások esetében is kicsavarja a döntés jogát a helyi választópolgárok és önkormányzatok kezéből, gyakorlatilag bebetonozva a kiemelt beruházások eddigi gyakorlatát, miközben továbbra sem rendeli nemzetgazdaságilag kiemelten kezelni a természetkárosítással érintett területek kötelező helyreállítását.

Nem fogadjuk el sem a visszaélésszerű joggyakorlást, sem az új törvénytervezetben foglaltakat! Álláspontunk szerint kizárólag széleskörű társadalmi egyeztetésen és konszenzuson alapuló szabályozás léphet a korábbi helyébe, amely az érintettek bevonásával és a „köz” tényleges részvételével megtartott, érdemi közmeghallgatásokon biztosítja az állampolgári beleszólás és kontroll lehetőségét, egyben kiemeltként kezeli minden természetkárosítással érintett terület helyreállítását.

Stop! Kiemelt Beruházások akciócsoport

Aligai Fürdőegyesület
Civil Kollégium Alapítvány
Fertő Tó Barátai Egyesület
Göd-ÉRT Egyesület
Huszonkettesek Építészcsoport
Összefogás a Balatonért